

Rondje Zuidlaardermeer

Fietsen langs Hunze en Hondsrug
Fietsroute 15 km, circa 2-3 uur

De fietsroute rond het Zuidlaardermeer start bij recreatiegebied de Leine, waar het vloedmoeras Leinwijk is aangelegd. De route is 15 kilometer lang en gaat met de wijzers van de klok mee rond het Zuidlaardermeer. Let op: in de route is een zelfbedieningspontje opgenomen, dat van 1 april tot 1 oktober in de vaart is. Buiten die periode moet een alternatieve route worden gekozen.

- 1** Fiets vanaf het parkeerterrein, rechtsaf de Meerweg op en ga bij de driesprong weer rechtsaf en volg het fietspad aan de linkerkant van de weg. Na ongeveer 200 meter gaat u rechtsaf een schelpenpad op. Aan uw rechterhand ligt het natuurgebied Leinwijk van Het Groninger Landschap.

In september 1999 is gestart met de inrichting van dit bijzondere natuurgebied tegen de provinciegrens met Drenthe. Landbouwgronden maakten plaats voor een vloedmoeras, zoals deze hier van oudsher thuishoort. Maar dat is nog niet het hele verhaal: eigenlijk is Leinwijk de proeftuin voor het hele ecosysteem van het Zuidlaardermeergebied. Er wordt geëxperimenteerd met dynamisch waterbeheer.

- 2** Het fietspad komt uit op de Woldweg. Daar gaat u rechtsaf naar De Groeve.

De naam van dit dorp herinnert aan de tijd waarin de kronkelige bedding van de Hunze werd omgelegd tot een rechte vaart.

- In 2008 zijn in het Zuidlaardermeer-gebied bevers uitgezet. Op diverse plaatsen rond het meer worden knaagsporen aangetroffen. In het hele gebied zijn op diverse plaatsen beverburchten gebouwd.

- 3** Na De Groeve volgt u het pad langs het kanaal. Steek het tweede hoogholtje (houten bruggetje) over en fiets langs de monumentale molen De Wachter. Daarna weer terug naar het fietspad langs de Woldweg. Bij de handwijzer rechtsaf richting Midlaren.

- 4** Voorbij het restaurant in Midlaren linksaf, het Hunebedpad in. Dit is een zandweg dat overgaat in een fietspad. Aan het eind van het fietspad ziet u enigszins links aan de overkant van de Schutsweg twee boerderijtjes. Daartussen door loopt het paadje naar de hunebedden van Midlaren.

De vervallen grafmonumenten staan in elkaars verlengde en zijn omgeven door oude eiken. Samen met de twee keuter boerderijtjes vormen ze een schilderachtig tafereel, dat u eeuwen terug in de tijd voert.

- 5** Vanaf de hunebedden gaat u terug en dan linksaf de Schutsweg op. Bij het tolhuisje weer linksaf. Na 150 meter gaat u rechtsaf de Heiveen in. Deze weg gaat over in een zandpad. Even verderop begint een fietspad. U bereikt nu al snel het hunebed van Noordlaren.

Dit is het enige overgebleven exemplaar in de provincie Groningen. Geniet even van het weidse uitzicht over de essen van Noordlaren en het Hunzedal daarachter. Hunebedden zijn grafmonumenten van het Trechterbekervolk. Ze zijn gebouwd in de nieuwe steentijd, zo'n 5500 jaar geleden. Gezien de stand van de techniek in die tijd een indrukwekkende prestatie.

- 6** U vervolgt het fietspad naar Noordlaren. Aan het eind linksaf, de Zuidlaarderweg op. Dan de eerste weg rechts ('t Wegje). Bij de driesprong gaat u links en direct weer rechts. Aan het eind van deze straat linksaf, de Lageweg op.

De kerk die u passeert is om verschillende redenen de moeite waard om te bezichtigen. Hij bevat nog diverse romaanse kenmerken en is dan ook echt oud: 12e eeuw. Bij een grote restauratie in de 70-er jaren zijn middeleeuwse fresco's aan het licht gekomen. In de vroege 19e eeuw beklom Hendrick de Cock hier de kansel; hij was de predikant die enkele jaren later aan de wieg zou staan van de gereformeerde kerk in Nederland.

- 7** Voorbij de kerk rechts, langs het haventje de polder in. U fietst langs het Muldershuis, over het bruggetje. Bij de driesprong houdt u rechts aan, het fietspad op.

U ziet nu in de verte de uitkijktoren van Het Groninger Landschap liggen. Neem er even de tijd voor want van hieruit heeft u een fenomenaal uitzicht over het hele meer. Hier is goed te zien dat de Hondsrug bij Noordlaren zo'n 10 meter hoger ligt dan de polders om het meer. Daarna terug over het fietspad en bij de driesprong rechtsaf richting palingrokerij Vos. Aan uw linkerhand bevinden zich, parallel aan de Hondsrug tussen Haren en Noordlaren, de Oostpolder en de Onnerpolder. Beide polders bestaan uit veenweides met moerasbosjes en poelen op de overgang naar de Hondsrug. Deze poelen of 'petgaten' zijn een overblijfsel van vroegere turfwinning. Nu overnachten er veel grote zilverreigers.

- 8** Bij de palingrokerij kunt u oversteken met een zelfbedieningspont (van 1 april tot 1 oktober, van 9.00 - 19.00, en van 1 augustus tot 30 september: 9.00 - 21.00 uur). Na de oversteek gaat u rechtdoor over de camping naar het paviljoen, voor het paviljoen langs, rechtdoor het geasfalteerde fietspad op.

- 9** Bij het betonfietspad gaat u rechtsaf en vervolgens links om het parkeerterrein heen. Daarna steekt u de asfaltweg over en volgt u rechtsaf het fietspad parallel aan de weg.

- 10** Op de rotonde slaat u rechtsaf, dit is de Strandweg.

Als u bij de rotonde linksaf gaat komt u bij onze natuurgebieden ten noorden van het Zuidlaardermeer. De Westerbroekstermadepolder en de Kropswolderbuitenpolder zijn pas in 2003 ingericht als natte natuurgebieden, die zich snel ontwikkelen. Met name het vogelbestand is indrukwekkend. In deze gebieden zijn al meer dan 80 soorten weidevogels, watervogels, steltlopers en roofvogels gesignaleerd. Het meest spectra culair zijn de zeearend, visarend, slechtvalk, kraanvogel en lepelaar.

- 11 Volg de bocht naar rechts. Over de brug gaat u recht door, volg de bocht naar links en neem de eerste weg rechts. Ga over de brug linksaf. Volg deze weg tot aan de bocht naar links en ga daar naar rechts. Na een paar honderd meter bent u weer terug bij start.

- Het enige hunebed van Groningen kijkt al meer dan 5000 jaar uit over het Zuidlaardermeer.

Oude bewoning

De Hondsrug was al in de steentijd bewoond door stammen van de Trechterbekercultuur. Het beste bewijs daarvan wordt gevormd door hun grafmonumenten. Het hunebed van Noordlaren is de enige in de provincie Groningen. Ook in oude zeekeimeanders van de Hunze zijn archeologische sporen uit de steentijd gevonden. In 2006 vonden archeologen op de bodem van het meer een oude moerasweg met een voorde, een doorwaadbare plaats. Deze weg liep van Plankensloot naar een onbekende eindbestemming. De weg is naar schatting aangelegd tussen de jaren 600 en 1000.

Polderen en ontpolderen

Al in de dertiende eeuw werd het sterk kronkelende riviertje de Hunze vergraven om een betere waterafvoer mogelijk te maken. In de achttiende eeuw begon men met behulp van windmolens het waterpeil te verlagen. Zo werden de graslanden bruikbaar als hooi- en weilanden. Door inpoldering is veel van de oorspronkelijke flora en fauna verdwenen. Het Groninger Landschap probeert dit proces nu een halt toe te roepen. En met succes! Door dynamisch waterbeheer is het Zuidlaardermeergebied weer een van de soortenrijkste vogelgebieden van Nederland.

- Fluisterboot De Doeker van Het Groninger Landschap voor excursies.

Het Zuidlaardermeergebied

Het Zuidlaardermeer maakt deel uit van het beekdalsysteem van de Hunze. Het water uit Oost-Drenthe wordt via de Hunze, het Zuidlaardermeer en het Drentsche Diep afgevoerd naar het noorden. Vroeger stond dit beekdal in het najaar en in de winter onder water. Het was er zompig en moerassig.

Ontstaan van het meer

Het meer zelf is op natuurlijke wijze ontstaan, waarschijnlijk als gevolg van een verstopping in de Hunze. De afwatering van de Hunze in noordelijke richting werd verhinderd door moerasvegetatie en de aangroei van broekbos. Het water uit Drenthe hoopte zich op in het lage deel van het rivierdal, tegen de Hondsrug. Het veen werd door de stroming van de rivier losgeslagen. Mogelijk droegen de vele watersnoodrampen en stormvloed in de Middeleeuwen bij aan de vorming van het meer. Het Zuidlaardermeer is nu circa 540 hectare groot en gemiddeld nog geen meter diep. De oevers worden gevormd door ongeveer 120 hectare rietlanden met hier en daar wat wilgen en elzen. De elzenbroekbossen langs het meer horen tot de mooiste van Noord-Nederland, met elzenzegge en kleine valeriaan.

Start route Rondje Zuidlaardermeer

Paviljoen de Leine
Meerweg 62
9606 PP Kropswolde

OV: www.9292.nl, 0900-9292
Gps: N 53 8.458, E6 42.823

Beleef Het Groninger Landschap

Steun Het Groninger Landschap

Het Groninger Landschap zet zich met veel succes in voor behoud, beheer en ontwikkeling van natuur, landschap en cultuurhistorie in de provincie Groningen. Help ons daarbij! Voor maar € 18,- (of meer) per jaar bent u Beschermer van het landschap en ontvangt u ons mooie kwartaalblad Golden Raand. Kijk op onze website of neem contact op met het kantoor.

Ook verkrijgbaar

Wandelroutes:

- Bourtange
- De Dollard
- Iwema Steenhuis (Westerkwartier)
- Landgoed Coendersborch (Westerkwartier)
- Landgoed Ennemaborgh
- Leinwijk (Zuidlaardermeergebied)
- Lettelberterpetten (Leekstermeergebied)
- Oosterpolder (Zuidlaardermeergebied)

Fietsroutes:

- Klutenplas (Noordkust)
- Reitdiepgebied
- Rondje Zuidlaardermeer (Zuidlaardermeergebied)

Contact

Stichting Het Groninger Landschap
Rijksstraatweg 333
9752 CG Haren

Telefoon: (050) 313 5901
Email: info@groningerlandschap.nl
www.groningerlandschap.nl